

1150
13.11.15

Αθήνα, 13/11/2015

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΘΕΜΑ: «Καταγγελίες για παράτυπα πιστοποιητικά θανάτου σε πρόσφυγες από το νοσοκομείο Σάμου»

Η κατάσταση που επικρατεί σε πολλά νησιά στα σύνορα με την Τουρκία λόγω των μεταναστευτικών ροών εξακολουθεί να είναι κρίσιμη. Δυστυχώς, καθημερινά μετανάστες και πρόσφυγες χάνονται στα νερά του ανατολικού Αιγαίου. Οι διαδικασίες νεκροψίας-νεκροτομής και κυρίως ταυτοποιήσεως και ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών σε αυτές τις περιπτώσεις απαιτούν ειδικές γνώσεις που μόνο οι ιατροδικαστές κατέχουν. Σε αντίθεση με τα νοσοκομεία Χίου και Μυτιλήνης που εδώ και χρόνια διαθέτουν επικουρικούς ιατροδικαστές, στα νοσοκομεία των περισσότερων νησιών δεν υπάρχει ιατροδικαστής. Στο νομό Σάμου, για παράδειγμα, δεν υφίσταται Ιατροδικαστική Υπηρεσία και κατά συνέπεια οι ιατροδικαστικές πράξεις είτε εκτελούνται από χειρουργό είτε καλούνται ιατροδικαστές από απομακρυσμένες Ιατροδικαστικές υπηρεσίες είτε τα πτώματα μεταφέρονται σε αυτές με ό,τι συνεπάγονται αυτά σε δημόσιο και ιδιωτικό κόστος, σε οδύνη, σε εργατοώρες των διαφόρων εμπλεκόμενων υπηρεσιών και την ορθή απονομή δικαιοσύνης. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο νησί εργάζεται ιατροδικαστής υπηρετώντας ως αγροτικός ιατρός.

Στις 03/11/2015 το Νοσοκομείο Σάμου εξέδωσε έγγραφο (αρ. πρωτ. 9758) με θέμα «Αντιμετώπιση Νεκρών από ναυάγιο» στο οποίο, μεταξύ άλλων, διαλαμβάνονται τα εξής: « ... 1. Οι σοροί θα μεταφέρονται πρώτα στο εφημερείο του παθολογικού τομέα, θα καταγράφονται, θα πιστοποιείται ο θάνατος και στη συνέχεια στο νεκροθάλαμο. 2. Η κοινωνική υπηρεσία θα επικοινωνεί με τους συγγενείς των θυμάτων και θα τους προτείνει, εάν δεν επιθυμούν νεκροτομή, να υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση, στην οποία θα αναφέρεται ότι δεν έχουν αμφιβολίες για τα αίτια του θανάτου (πνιγμός) και ότι δεν επιθυμούν να διενεργηθεί νεκροτομή. 3. Σε αυτή την περίπτωση το νοσοκομείο θα εκδίδει πιστοποιητικά θανάτου, με αιτία θανάτου «πνιγμός στη θάλασσα». Τα πιστοποιητικά θα συντάσσονται και θα υπογράφονται για μεν τους ενήλικες από τον εφημερεύοντα παθολόγο, για δε τα παιδιά από τον εφημερεύοντα παιδίατρο. 4. Στις περιπτώσεις που δεν καταστεί εφικτή η ανωτέρω διαδικασία θα διενεργείται νεκροτομή, εκ περιτροπής από τους χειρουργούς του νοσοκομείου...». Με άλλα λόγια, σε περιπτώσεις ναυαγίου θα εκδίδουν πιστοποιητικά θανάτου χωρίς νεκροτομή οι παθολόγοι και οι παιδίατροι.

Μετά τις αντιδράσεις που προκλήθηκαν, το Νοσοκομείο Σάμου εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση (10/11/2015) : «Σχετικά με δημοσιεύματα, στα οποία κατηγορείται το Γενικό Νοσοκομείο Σάμου, ότι εκδίδει «παράτυπα πιστοποιητικά θανάτου σε πρόσφυγες», διευκρινίζουμε τα κάτωθι:

1. Μετά τα πρόσφατα τραγικά ναυάγια, οι συγγενείς πρώτου βαθμού των θυμάτων, οι οποίοι προσήλθαν στο Γενικό Νοσοκομείο Σάμου για την αναγνώριση των σορών των οικείων τους, διατύπωσαν το αίτημα, εάν είναι δυνατό, να αποφευχθεί η νεκροτομή, διότι αντίκειται στις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις.
2. Η Διοίκηση του Νοσοκομείου μετέφερε το αίτημα στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Σάμου και η κυρία Εισαγγελέας υπέδειξε την εξής διαδικασία: εάν οι συγγενείς των θυμάτων ήταν παρόντες στο ναυάγιο και βεβαιώνουν με υπεύθυνη δήλωση στη μητρική τους γλώσσα και τα Ελληνικά, παρουσία διαπιστευμένου μεταφραστή, ότι δεν έχουν αμφιβολίες για τα αίτια θανάτου του οικείου προσώπου και δεν επιθυμούν να γίνει νεκροτομή, το Νοσοκομείο να προχωράει στην έκδοση πιστοποιητικού θανάτου, στο οποίο θα αναγράφεται ως αιτία θανάτου ο πνιγμός στη θάλασσα.
3. Το Νοσοκομείο εφάρμοσε σχολαστικά τα ανωτέρω, σε όσες περιπτώσεις πληρούσαν τις προϋποθέσεις και στη συνέχεια οι σοροί παροδόθηκαν στους οικείους τους. Όταν οι συγγενείς δηλώνουν αδυναμία να αναλάβουν την διαδικασία και τα έξοδα της ταφής, λαμβάνεται μέριμνα να θάβονται δαπάναις του Δήμου Σάμου και καταβάλλεται προσπάθεια να τηρείται, στο μέτρο του εφικτού, το τελετουργικό που προβλέπεται από την θρησκεία τους.
4. Στη Σάμο δεν υπάρχει ιατροδικαστική υπηρεσία (πρόκειται για υπηρεσίες του υπουργείου δικαιοσύνης, που συστήνονται στις έδρες των εφετείων) και οι νεκροψίες – νεκροτομές, εδώ και δεκαετίες, πραγματοποιούνται από τους χειρουργούς του Νοσοκομείου, σε γνώση και κατ' εντολή των διωκτικών και δικαστικών αρχών, χωρίς ποτέ να έχει αμφισβητηθεί η επιστημονική ή νομική τους αξιοπιστία. Αυτή η τακτική, αποφασίστηκε να τηρηθεί και για τους πρόσφυγες – θύματα ναυαγίων, σε συνεννόηση πάντα με την Εισαγγελία Πρωτοδικών Σάμου.
5. Βιώνουμε πρωτόγνωρες, δραματικές καταστάσεις, αντικρύζουμε άψυχα κορμιά μικρών παιδιών, ζούμε τον σπαραγμό των ανθρώπων και προσπαθούμε να τους στηρίξουμε, να απαλύνουμε τον πόνο τους, να σεβαστούμε τα πιστεύω τους, να τους διευκολύνουμε, όσο μπορούμε, να θάψουν τους νεκρούς τους και να συνεχίσουν το δρόμο της προσφυγιάς».

Στις 11/10/2015 η Ελληνική Ιατροδικαστική Εταιρεία (ΕΙΕ) απαντά στην διοίκηση του νοσοκομείου Σάμου σχετικά με την ταυτοποίηση των σορών προσφύγων ως εξής:

«Επικοινωνήσαμε επίσημα ως Ελληνική Ιατροδικαστική Εταιρεία με την Ιατροδικαστική Υπηρεσία της Δαμασκού (Συρία) θέτοντας τα ακόλουθα ερωτήματα στους εκεί συναδέλφους, τα οποία προέκυψαν μετά το δελτίο τύπου του Νοσοκομείου Σάμου: 1. Πως πιστοποιούνται στη Συρία οι θάνατοι σορών που ανευρίσκονται είτε εντός της θάλασσας είτε στην παραλία (φερόμενοι πνιγμοί). 2. Εάν οι συγγενείς ανθρώπων στη Συρία έχουν το δικαίωμα να αρνούνται την ιατροδικαστική διερεύνηση του θανάτου για θρησκευτικούς λόγους. Και λάβαμε υπεύθυνα τις ακόλουθες απαντήσεις: 1. Οι συγκεκριμένοι θάνατοι στη Συρία πιστοποιούνται μόνο μετά από ιατροδικαστική διερεύνηση, όπως οι κανόνες της παγκόσμιας ιατρικής επιστήμης ορίζουν. 2. Οι συγγενείς δύναται απλώς να ενημερωθούν για τη διαδικασία ενώ σε καμία περίπτωση δεν έχουν δικαίωμα να αρνηθούν την νεκροψία- νεκροτομή που υποχρεωτικά διενεργείται από Ιατροδικαστές. Κατόπιν αυτών το βασικό επιχείρημα ότι οι Σύριοι μετανάστες για θρησκευτικούς λόγους αρνούνται την συγκεκριμένη διαδικασία θα πρέπει να θορυβήσει τη Διοίκηση του

Νοσοκομείου Σάμου καθώς προφανώς είναι δικαιολογία για να αρνηθούν οι συγγενείς των μεταναστών την εν λόγω νόμιμη διαδικασία της ιατροδικαστικής διερεύνησης. Οι χθεσινοί φόβοι που εξέφρασε ο Πρόεδρος της ΕΙΕ στα μέσα ενημέρωσης ότι είναι πιθανό σε κάποιους από αυτούς τους θανάτους να αποκρύπτονται εγκληματικές ενέργειες ενισχύονται από την συγκεκριμένη αντίδραση των μεταναστών. Καλούμε λοιπόν τη Διοίκηση του Νοσοκομείου μετά την συγκεκριμένη απάντηση από τη χώρα προέλευσης των μεταναστών να προχωρήσει σε αυτό που η ιατρική επιστήμη προστάζει δηλαδή στην ιατροδικαστική διερεύνηση των συγκεκριμένων σορών από ειδικούς ιατροδικαστές».

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Σε πόσα νησιά και σε ποιά δεν υπάρχει καθόλου ιατροδικαστής;
2. Ακολουθείται η διαδικασία της μη διενέργειας νεκροτομής σε σορούς που περισυλλέγονται στη θάλασσα σε νοσοκομεία και άλλων νησιών, πλην της Σάμου; Και εάν ναι, σε ποια;
3. Θα προβείτε σε προσλήψεις ιατροδικαστών, ειδικά σε περιοχές με αυξημένες ανάγκες (πχ νησιά), ώστε να υπάρχει ιατροδικαστική διερεύνηση των σορών από ειδικούς ιατροδικαστές; Υπάρχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα;

Ο ερωτών βουλευτής

Κωνσταντίνος Μπαργιώτας - Λάρισας